Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

PRAVNE NOVOSTI

Bilten SKGO za propise od značaja za lokalnu samoupravu

God. IV, br. 4 — Beograd, 7. maj 2021. godine

IZMENE I DOPUNE ZAKONA O ENERGETICI

NOVO

- ✓ JLS donose planove razvoja energetike
- ✓ Preciznije definisanje pojma energetski ugroženi kupac
- ✓ Realizacija i finansiranje projekata od posebnog značaja
- ✓ Dopuna odredbi u vezi izdavanja, statusnih promena, privremenog i trajnog oduzimanja licenci energetskih subjekata
- ✓ Dopuna odredbi u vezi sa snabdevanjem toplotnom energijom
- ✓ Integrisani nacionalni energetski i klimatski plan

NAJVAŽNIJE IZMENE I DOPUNE

JLS DONOSE PLANOVE RAZVOJA ENERGETIKE

Izmenama i dopunama Zakona o energetici precizirano je da jedinice lokalne samouprave donose planove razvoja energetike kojima utvrđuju potrebe za energijom na svom području, kao i uslovi i način obezbeđivanja neophodnih energetskih kapaciteta u skladu sa Strategijom i Programom.

Na zahtev nadležnih organa JLS, energtski subjekti su dužni da podatke koji su potrebni za izradu planova razvoja energetike dostave JLS u roku od 30 dana od dostvaljanja zahteva, kao i da posebno definišu karte zona toplifkacije u skladu sa urbanističkim razvojem grada/opštine.

Prema zakonu, jedinice lokalne samouprave su u obavezi da donesu doneti planove razvoja u roku od dve godine od dana donošenja Strategije i Programa.

PRECIZNIJE DEFINISANJE POJMA ENERGETSKI UGROŽENI KUPAC

Izmenama i dopunama propisano je da **status energetski ugroženog kupca** (pored energetski ugroženog kupca električne energije i prirodnog gasa) **može steći i domaćinstvo** (samačko ili višečlano) koje živi u jednoj stambenoj jedinici kome se isporučuje toplotna energija, a u skladu sa aktom koji donosi Vlada. Status energetksi ugroženog kupca ima i domaćinstvo čijem članu zbog zdravstvenog stanja obustavom isporuke električne energije, prirodnog

gasa ili toplotne energije može biti ugrožen život ili zdravlje, koje ostvaruje taj status u skladu sa aktom koji donosi Vlada.

Uslovi pod kojima domaćinstvo može steći status energetski ugroženog kupca su da:

1) pripada kategoriji sa najnižim prihodima po članu domaćinstva koji se utvrđuju u skladu sa aktom koji donosi Ministarstvo, uzimajući u obzir sve članove domaćinstva i svu nepokretnu imovinu u zemlji i inostranstvu;
2) ne poseduje drugu stambenu jedinicu osim stambene jedinice koja po strukturi i površini odgovara potrebama domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast stanovanja.

Status energetski ugroženog kupca stiče se rešenjem organa jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove socijalne zaštite stiče se. Protiv ovog rešenja može se izjaviti žalba opštinskom odnosno gradskom veću.

Svako domaćinstvo koje ima status energetski ugroženog kupca ima pravo na isporuku električne energije ili prirodnog gasa u količinama i uz umanjenje mesečne obaveze plaćanja u skladu sa propisom koji donosi Vlada, a kojim se bliže utvrđuje sadržina i obim mesečne obaveze plaćanja. Takođe, energetski ugrožen kupac ima pravo na umenjenje mesečne obaveze plaćanja za isporučenu toplotnu energiju u skladu sa propisom koji donosi Vlada.

Propisnao je da se sredstva za ostvarivanje prava energetski ugroženih kupaca obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

REALIZACIJA I FINANSIRANJE PROJEKATA OD POSEBNOG ZNAČAJA

Zakon o energetici dopunjen je odredbama koje se odnose na realizaciju i finansiranje projekata od posebnog značaja. S tim u vezi, propisano je da Vlada može posebnim aktom odrediti izgradnju energetskih objekata, uključujući i linijske energetske objekte (elektroenergetski vod, naftovod, produktovod i gasovod) i objekte u njihovoj funkciji, kao i priključke na te energetske objekte, kao projekte od posebnog značaja za Republiku Srbiju, osim kada projekti obuhvataju zaštićeno područje proglašeno u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita prirode.

Na realizaciju projekata primenjivaće se odredbe propisa kojim su uređeni posebni postupci radi realizacije projekata izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije linijskih infrastrukturnih objekata od posebnog značaja za Republiku Srbiju.

Finansijska sredstva za realizaciju projekata od posebnog značaja za Republiku Srbiju, obezbeđuju se o trošku investitora objekta za čije potrebe se realizuje taj projekat, ili iz budžeta Republike Srbije, budžeta autonomnih pokrajina, budžeta jedinica lokalne samouprave, iz kredita, donacija, sopstvenim sredstvima operatora, i na drugi način što se određuje posebnim aktom Vlade.

Propisan je i način obezbeđivanja finansijskih sredstava za realizaciju tih projekata, kao i mogućnost da se projekti koji su predviđeni planom razvoja operatora prenosnog sistema mogu finansirati sopstvenim sredstvima operatora prenosnog sistema, sa izuzetkom priključaka na prenosni sistem. Ukoliko izgradnja priključaka na linijske energetske objekte nije predviđena važećim planskim dokumentima, izuzetno se za potrebe utvrđivanja javnog interesa može izraditi urbanistički projekat, bez izmene planskog dokumenta, izuzev za utvrđivanje javnog interesa za projekte u zaštićenom području.

DOPUNA ODREDBI U VEZI IZADAVANJA, STATUSNIH PROMENA, PRIVREMENOG I TRAJNOG ODUZIMANJA LICENCI ZA ENERGETSKU DELATNOST

Odredbe koje se odnose na izdavanje i privremeno oduzimanje licence su dopunjene tako što je uvedeno da se **protiv rešenja kojim se odbija zahtev za izdavanje licence može izjaviti žalba** (osim Ministarstvu) i **nadležnom organu gradske/opštinske uprave u slučaju toplotne energije**. Rok za izjavljivanje žalbe je 15 dana od dana prijema rešenja, osim ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Rešenje gradskog odnosno opštinskog veća u slučaju toplotne energije je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Zakonom je propisano da se licenca izdaje za svaku energetsku delatnost posebno, na 10 godina, a za proizvodnju električne energije, kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije i proizvodnju toplotne energije na 30

godina. Rok važenja licence može se produžiti na zahtev energetskog subjekta. Dopunjene su odredbe koje se odnose na to kome se može podneti **zahtev za produženje roka važenja licence**, te osim Agenciji zahtev **se može podneti i nadležnom organu gradske/opštinske uprave u slučaju toplotne energije**.

U slučaju statusne promene, **energetski subjekt – imalac licence dužan je** da istovremeno sa objavljivanjem nacrta ugovora, odnosno odluke o statusnoj promeni u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj privrednih društava, o započinjanju statusne promene **obavesti** Agenciju, odnosno **nadležni organ gradske odnosno opštinske uprave u slučaju toplotne energije,** a u slučaju promene pravnog osnova korišćenja objekta po drugom osnovu, pre zaključenja pravnog posla kojim se menja pravni osnov korišćenja energetskog objekta.

Dopunjene su i odredbe o privremenom oduzimanju licence, pa je tako propisano da rešenje donosi i nadležni organ gradske/opštinske uprave u slučaju toplotne energije i da rešenjem može da se odredi rok za otklanjanje nedostataka zbog kojih se privremeno oduzima licenca, koji ne može da bude kraći od 30 dana niti duži od 90 dana.

Ako energetski subjekt u roku utvrđenom rešenjem otkloni nedostatke zbog kojih je licenca privremeno oduzeta, rešenje o privremenom oduzimanju licence se ukida, a ako ih ne otkloni agencija odnosno nadležni organ gradske, odnosno opštinske uprave u slučaju toplotne energije donosi rešenje kojim se licenca trajno oduzima.

Protiv rešenja kojim se privremeno oduzima licenca i rešenja kojim se trajno oduzima licenca može se izjaviti žalba ministru odnosno gradskom, odnosno opštinskom veću u slučaju toplotne energije u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

DOPUNA ODREDBI U VEZI SA SNABDEVANJEM TOPLOTNOM ENERGIJOM

Obzirom da je proizvodnja, distribucija i snabdevanje toplotnom energijom komunalna delatnost, a da jedinice lokalne samouprave u skladu sa Zakonom uređuje uslove za obavljanja komunalnih delatnosti, kao i prava i obaveze korisnika komunalnih usluga, izmene i dopune odredaba koje se odnose na snabdevanje toplotnom energijom su veoma relevantne.

U skladu sa izmenama u članu 359. snabdevač toplotnom energijom odgovoran je za obezbeđivanje količina toplotne energije za snabdevanje krajnjih kupaca, koja je dovoljna za dostizanje propisane temperature grejanog prostora i isporučene tople potrošne vode. Snabdevač toplotnom energijom dužan je da obezbedi količine toplotne energije za tehnološke potrebe prema posebnim ugovorenim uslovima.

Jedinica lokalne samouprave aktom o osnivanju energetskog subjekta za obavljanje delatnosti proizvodnje toplotne energije, distribucije i snabdevanja kupaca toplotnom energijom utvrđuje prava i obaveze krajnjih kupaca toplotne energije, posebno u slučaju prestanka ugovora, kao i uslove za podnošenje i rešavanje zahteva krajnjeg kupca za obustavu isporuke toplotne energije, daje saglasnost na cene toplotne energije i propisuje druge uslove za obezbeđenje pouzdanog i sigurnog snabdevanja kupaca toplotnom energijom, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo donosi propis kojim se uređuju prava i obaveze krajnjih kupaca toplotne energije kao i uslovi za podnošenje i rešavanje zahteva krajnjeg kupca za obustavu isporuke toplotne energije.

Prava i obaveze krajnjih kupaca uređuju se ugovorom o snabdevanju krajnjih kupaca toplotnom energijom. Ovaj Ugovor naročito sadrži: podatke o ugovornim stranama i datumu sklapanja ugovora; predmet ugovora; identifikaciju oznake zajedničkog mernog mesta; odredbe o izveštavanju i razmeni podataka; odredbe o ceni toplotne energije; način obračuna i rok plaćanja; postupak usled neovlašćene potrošnje toplotne energije; pravila za raspodelu toplotne energije; način utvrđivanja i obračuna štete u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora; odredbe o trajanju ugovora i posebnim uslovima važenja ugovora u slučaju zahteva o obustavi isporuke toplotne energije; ostale međusobne obaveze i druge potrebne podatke; način rešavanja sporova.

Distributer toplotne energije obustaviće krajnjim kupcima isporuku toplotne energije na pismeni zahtev kupca, pod uslovom da se obustava zahteva za period od najmanje godinu dana. Obustavom isporuke ne prestaje ugovor o snabdevanju toplotnom energijom, a u periodu obustave isporuke krajnji kupac ima obaveze koje se odnose na

obračun i plaćanje fiksnog dela cene grejanja. Bliži uslovi i postupak obustave isporuke i prava i obaveze distributera toplotne energije i krajnjih kupaca uređuju se propisom o uslovima za podnošenje i rešavanje zahteva krajnjeg kupca za obustavu isporuke toplotne energije.

Izmenama se umesto rermina „Povlašćeni proizvođači toplotne energije“ sada koristi termin „Podsticajne mere u oblasti toplotne energije“. Podsticajne mere u oblasti toplotne energije su propisane zakonom kojim se uređuje oblast obnovljivih izvora energije. Shodno tome jedinice lokalne samouprave nemaju više obavezu vođenja registra povlašćenih proizvođača toplotne energije, niti izveštavanja Ministarstva u tom smislu.

INTEGRISANI NACIONALNI ENERGETSKI I KLIMATSKI PLAN

Jedna od značajnih novina u izmenama i dopunama Zakona o energetici su i odredbe kojima je propisnao da, ministarstvo nadležno za poslove energetike priprema Integrisani nacionalni energetski i klimatski plan u saradnji sa drugim relevantnim ministarstvima, a sve u sladu sa preuzetim obavezama koje proističu iz međunarodnog ugovora.

Integrisani nacionalni energetski i klimatski plan naročito sadrži:

1) pregled trenutnog stanja u pogledu relevantnih politika;
2) nacionalne ciljeve koje se odnose na sledeće oblasti: (1) dekarbonizaciju u pogledu emisija gasova sa efektom staklene bašte i energije iz obnovljivih izvora, (2) energetsku efikasnost, (3) energetsku sigurnost, (4) unutrašnje energetsko tržište, (5) istraživanje, inovacije i konkurentnost;
3) projekcije osvarivanja ciljeva iz tačke 2) sprovođenjem postojećih politika i mera;
4) pregled planiranih politika i mera koje se odnose na ostvarivanje ciljeva iz tačke 2) ovog stava i pregled finansijskih sredstava potrebnih za njihovo ostvarivanje, kao i indikatore za praćenje;
5) procenu efekata planiranih politika i mera za ostvarivanje ciljeva iz tačke 2) ovog stava.

Bliži sadržaj ovog plana i smernice za određivanje nacionalnih ciljeva u određenim oblastima, način izrade i izveštavanja utvrđuje se propisom koje donosi Ministarstvo.

Integrisani nacionalni energetski i klimatski plan donosi Vlada, na period do 10 godina, uzimajući u obzir i dugoročniju perspektivu. Sprovođenje Integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana prati Ministarstvo i o njegovoj realizaciji svake druge godine priprema izveštaj koji Ministarstvo dostavlja Vladi. Ministarstvo, u saradnji sa drugim relevantnim ministarstvima ažurira Integrisani nacionalni energetski i klimatski plan, nakon isteka četiri godine od njegovog donošenja.

Takođe, Ministarstvo obaveštava nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora o donošenju integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana i dostavlja izveštaj o njegovoj realizaciji.

VAŽENJE I PRIMENA

Jedinice lokalne samouprave doneće propis o uslovima za podnošenje i rešavanje zahteva krajnjeg kupca za obustavu isporuke toplotne energije iz člana 127. ovog zakona, kao i registar izdatih licenci i evidenciju proizvođača toplotne energije snage od 0,1 MW do 1 MW i propise iz člana 361. stav 1. Zakon o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 145/14 i 95/18- dr. zakon) u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Narodna skupština Republike Srbije donela je **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o energetici 20. aprila 2021. godine koji je stupio na snagu 30. aprila 2021. godine** („Sl. glasnik RS“, br. 40/2021).

Urednik biltena Pravne novosti: Maja Stojanović Kerić, šef Odeljenja za pravni sistem lokalne samouprave
Kontakt: mailto:maja.stojanovic@skgo.org i 011/735-79-35

Možete nas pratiti i preko: